

У репризному розділі динамічна насиченість узгоджується з експозиційним, перебуваючи в межах від *mf* до *pp*. Завершення п'єси в динамічному нюансі *ppp* із низхідним глісандо підсилює трагічний образ птаха.

Отже, у творах «У пошуках шляху» та «Птах зі зламаним крилом» композитор відкриває нові темброво-колеристичні можливості саксофона завдяки сучасним виконавським технікам і сонористичним ефектам, таким як глісандо, фрулато чи слеп. Досягнення розширення діапазону інструмента за рахунок регістру альтисимо та використання сучасної музичної мови робить ці твори затребуваними в українському репертуарі для саксофона.

І. Донченко

НОВІТНІ ВИМІРИ ЗВУКОВОЇ ІНТЕРПРЕТАЦІЇ ГІТАРИ У ТВОРЧОСТІ ТОРУ ТАКЕМІЦУ

I. Donchenko

THE NEWEST DIMENSIONS OF GUITAR SOUND INTERPRETATION IN THE WORKS OF TORU TAKEMITSU

Одним із найоригінальніших японських митців другої половини ХХ ст. є композитор Тору Такеміцу (1930–1996), який залишив надзвичайно яскравий слід у світовій музичній культурі. Насичена оригінальними музично-філософськими й естетичними ідеями творчість митця базується на своєрідному синтезі східної та західної традицій, а його глибокий інтерес до тембру, простору і тиші відкрив нові горизонти для сфери інструментальної композиції.

Значним є внесок Такеміцу, зокрема, до сфери гітарної музики. Оригінальна інтерпретація композитором фонізму гітари, пов'язана з основоположною для митця філософською концепцією тиші та величезною увагою до мікронансів звучання, стала якісно новим явищем гітарного мистецтва, суттєво вплинувши на його подальшу еволюцію в академічному просторі.

Маркером новітності підходу Такеміцу є ставлення до звуку гітари як до явища, що не обмежується звичним «мелодійним профілем». У гітарних творах митця (“Folios”, 1974, “All in Twilight”, 1987, “Equinox”, 1993, “In the Woods”, 1995) відчутно надзвичайно тонкий пошук нових звукових фарб. Композитор майстерно використовує різноманітні штрихи, флажолети, перкусивні ефекти. Він цінує кожен звук як самодостатню подію, здатну впливати на емоційний та просторовий вимір твору.

Завдяки творчим знахідкам Такеміцу гітара утверджується як самодостатній об'єкт композиторських експериментів, рівноправний (поряд із фортепіано або скрипкою) учасник мистецьких пошуків у царині сучасних звуків.

Тору Такеміцу посів гідне місце серед тих музикантів ХХ ст., хто акумулював сучасну фонічну еволюцію гітари. У своїй гітарній творчості він упровадив нові виміри звукової інтерпретації, що полягають у деталізації тембрових нюансів, експериментах із тишею, у розширенні акустичних можливостей та синтезі східних і західних музичних парадигм. Завдяки його погляду на гітару як на інструмент безмежно багатих виражальних можливостей, відбувся принциповий зсув у ставленні композиторів і виконавців до цього інструмента.

Новітні виміри звукової інтерпретації гітари, започатковані у творчості Тору Такеміцу, докорінно змінили уявлення про виконавський потенціал цього інструменту й суттєво вплинули на еволюцію гітарної музики ХХ–ХХІ ст.